

פרק ב'

- 4 בתחילתו ובסופו של ספר שופטים מופיע בכי גדול (ב,ד-ה; כ,כו). השוו בין שני המקרים, כיצד מבטאים שני אירועים אלו את אופייה של התקופה?
- 5 תקופת השופטים מתוארת בפסוקים יא-יט בפרקנו בדגם מעגלי של חזרה על שלבי התנהגות קבועים. עיינו בסיפורי השופטים הבאים: עתניאל (ג,ז-יא) גדעון (ו,א-ז, יד) יפתח (י,ו-י; יא,כט) שמשון (יג,א; טז,לא) שימו לב כיצד משתנה הדגם במהלך הספר וחשבו מה משמעות השינויים הללו וכיצד הם משקפים את הדרדרות המצב בעם?
- 6 פסוקים ז-י בפרקנו חוזרים על סופו של ספר יהושע (ראו כד,כט-לג). על רקע המעבר לצורת הנהגה חדשה, מה יכול להיות הטעם לחזרה זו?

"מִפְּרֶשׁ וְשׁוֹם שְׁכָל" < עיון

7 "...ויקם דור אחר אשר לא ידעו את ה' וגם את המעשה אשר עשה לישראל" (שופטים ב, י) מעבר בין דורות אינו מעבר פשוט. כיצד מתבטאת בעיה זו בספר שופטים וכיצד אפשר להתמודד איתה?

להרחבה, עיינו גם בדבריו של פרופ' חיים ירושלמי: "רק בישראל ולא בשום עם מלבדו נתפס הציווי לזכור כמצווה דתית לעם כולו: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים" (דברים כ"ה, יז)...הן בתורה והן בדברי הנביאים ברור וצפוי כבר מרגע יציאת מצרים, שעם כניסת בני ישראל אל הארץ המובטחת יקום דור חדש של בנים אשר לא חוו את יציאת מצרים, לא את מעמד הר סיני... וגם לא את ההתנחלות... שהרי השכחה היא טבע האדם... מעגל החיים כמוהו כמעגל הזמן. אנשים צעירים נולדים, וטבעי, ואף צפוי שנושאים כבדי משקל אלה לא יעמדו בראש מעייניהם. השאלה היא כיצד עלינו להנחיל להם מורשת המבוססת על זיכרון, על אי שכחה, כדי שישכילו להתמודד עם מחזוריות החיים..." (ירושלמי, זכור: היסטוריה יהודית וזיכרון יהודי, עם עובד, 1982)

"וַיְבִינּוּ בַּמִּקְרָא" < הרחבה

"ויהי אחרי מות אברהם ויברך וגו' " (בראשית כה, יא)

אמר ר' סימון: בכל מקום שנאמר "ויהי אחרי" חזר העולם לאחוריו.
"ויהי אחרי מות אברהם" מיד כל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אבי סיתמום פלשתים (בראשית כו, טו),

"ויהי אחרי מות משה" (יהושע א, א) מיד פסק הבאר והמן וענני כבוד.

"ויהי אחרי מות יהושע" (שופטים א, א) מיד נתגרו בהם יתידות [גוי] הארץ.

"ויהי אחרי מות שאול" (שמואל ב, א, א) מיד "ופלשתים נלחמים בישראל" (שמואל א, לא, א),

... אמר ר' יודן: אילולי שהעמיד הקב"ה אחרים תחתיהם כבר חזר העולם לאחוריו.

דכתיב: "ויהי אחרי מות אברהם... וישב יצחק ויחפר את בארות המים" (בראשית כו, יח).

כתיב "ויהי אחרי מות משה עבד ה'... ויאמר ה' אל יהושע" (יהושע א, א).

כת' "ויהי אחרי מות יהושע... ויאמר ה' יהודה יעלה" (שופטים א, ב).

"ויהי אחרי מות שאול... ודוד שב מהכות את העמלקי" (שמואל ב, א, א).

(בראשית רבה פרשה סב, יא)

מכון חורני לנשים ע"ש שרה בת יצחק יעקב רעננערט
The Sodie Rennet Women's Institute for Torah Studies

המרכז ללימודי תנ"ך

התכנית העולמית המקוונת ללימוד שבועי של נביאים וכתובים

perk.matan@gmail.com • טל': 02-5944555

© כל הזכויות שמורות. המרכז ללימודי תנ"ך. מתן ירושלים